

संपादकीय...

सरकारला कर्ज घेण्याची गरज का पडते?

केंद्र सरकारचे एकूण कर्ज प्रथमच २०० लाख कोटी रुपयांचा टप्पा ओलांडून २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात २०१.१७ लाख कोटी रुपयांवर पोहोचले आहे. सरकारच्या मते, ‘जीडीपी’च्या तुलनेत कर्जाचे प्रमाण कमी होत आहे, कसकलन सातत्याने वाढत आहे आणि कर्जाचा मोठा हिस्सा पायाभूत सुविधांमध्ये गुंतवला जात असल्याने वित्तीय स्थिती सक्षम आहे. राज्यसभेत केंद्रीय वित्त राज्यमंत्री पंकज चौधरी यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाच्या अखेरीस केंद्र सरकारच्या एकूण बकाया देयकांचा आकडा २०१.१७ लाख कोटी रुपयांवर पोहोचला आहे. २०२४-२५ मध्ये हे कर्ज सुमारे १८५ लाख कोटी रुपये होते. म्हणजेच एका वर्षात सुमारे आठ टक्क्यांनी वाढ झाली आहे. मात्र, सरकारचा दावा आहे की, ही वाढ चिंतेचे कारण नाही. कारण, देशाची अर्थव्यवस्था अधिक वेगाने विस्तारत असून, जीडीपीच्या तुलनेत कर्जाचे प्रमाण सातत्याने कमी होत आहे. त्यामुळे कर्जफेडीची क्षमता अधिक मजबूत झाली आहे. एकूण कर्जापैकी १८३.४३ लाख कोटी रुपये हे सार्वजनिक कर्ज आहे. त्यातील १७३.५५ लाख कोटी रुपये हे देशांतर्गत स्रोतांमधून उभारण्यात आले आहेत. सरकारी रोखे, ट्रेझरी बिले, लघुबचत योजना आणि इतर वित्तीय साधनांच्या माध्यमातून सरकारने हे कर्ज उभे केले आहे. तर, उर्वरित ९.८९ लाख कोटी रुपये हे परदेशी कर्ज आहे. हे विविध बहुपक्षीय संस्था, आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संघटना आणि विदेशी कर्जदात्यांकडून घेण्यात आले आहे. अर्थतज्जांच्या मते, भारताच्या सार्वजनिक कर्जाचे देशांतर्गत कर्जाचा मोठा वाटा असणे ही सकारात्मक बाब आहे. त्यामुळे विनिमय दरातील चढ-उतार किंवा जागतिक वित्तीय अस्थिरतेचा परिणाम तुलनेने कमी होतो. सरकारचा महसूल आणि खर्च यामध्ये जेव्हा तफावत निर्माण होते, तेव्हा ती भरून काढण्यासाठी सरकारला कर्ज घ्यावे लागते. महसूलाच्या खर्च जास्त असल्यास निर्माण होणाऱ्या तुटीला राजकोषीय तूट म्हटले जाते. विकसनशील अर्थव्यवस्थांमध्ये कर्ज घेणे ही असामान्य बाब नसते. उलट रस्ते, रेल्वे, बंदरे, विमानतळ, ऊर्जा, डिजिटल पायाभूत सुविधा आणि इतर दीर्घकालीन मालमत्ता उभारण्यासाठी कर्जाचा वापर केल्यास भविष्यात आर्थिक वाढीचा पाया अधिक मजबूत होतो. त्यामुळे कर्ज किती आहे यापेक्षा ते कोणत्या उद्देशासाठी वापरले जात आहे, हे अधिक महत्त्वाचे ठरते. अर्थव्यवस्थेची खरी क्षमता मोताताना केवळ कर्जाचा आकडा पाहिला जात नाही. त्या तुलनेत देशाचे सकल देशांतर्गत उत्पादन किती वेगाने वाढत आहे, हा महत्त्वाचा निष्कर्ष असतो. जर जीडीपीची वाढ कर्जाच्या वाढीपेक्षा जास्त असेल, तर कर्जाचा वास्तविक भार कमी होत जातो. त्यामुळे सरकारची कर्जफेडीची क्षमता वाढते आणि वित्तीय स्थैर्य अधिक मजबूत होते. कोरोना महामारीदरम्यान अर्थव्यवस्थेला आधार देण्यासाठी सरकारला मोठ्या प्रमाणावर कर्ज घ्यावे लागले होते. त्या काळात कर्ज-ते-जीडीपी गुणोत्तर वाढले होते. मात्र, महामारीनंतर अर्थव्यवस्थेने वेगाने सावत करसंकलनात विक्रमी वाढ नोंदवली. परिणामी, हे गुणोत्तर आता पुन्हा धरू लागले आहे. कर्जाचा मोठा परिणाम व्याजाच्या स्वरूपात दिसून येतो. २०२१-२२ मध्ये सरकारने व्याजापोटी ८.०५ लाख कोटी रुपये खर्च केले होते. २०२५-२६ मध्ये हा खर्च वाढून तब्बल १२.४३ लाख कोटी रुपयांवर पोहोचला आहे. म्हणजे अवघ्या चार वर्षांत व्याजावरील खर्चात सुमारे ४.४ लाख कोटी रुपयांची वाढ झाली आहे. महसुली खर्चातील मोठा हिस्सा केवळ जुन्या कर्जावरील व्याज फेडण्यासाठी वापरला जात असल्याने सरकारसमोर विकासकामे आणि वित्तीय शिस्त यामध्ये समतोल राखण्याचे आव्हान अधिक कठीण होत आहे. गेल्या काही वर्षांत केंद्र सरकारने राजकोषीय तूट कमी करण्यावर विशेष भर दिला आहे. २०२२-२३ मध्ये राजकोषीय तूट १७.३८ लाख कोटी रुपये होती. ती २०२५-२६ मध्ये १५.१९ लाख कोटी रुपयांपर्यंत आणण्याचा सरकारचा प्रयत्न आहे. राजकोषीय तूट कमी झाल्याने सरकारची कर्ज घेण्याची गरज कमी होते आणि दीर्घकालीन वित्तीय स्थैर्याला बळ मिळते. सरकारने खर्चाच्या प्राधान्यक्रमामात भांडवली गुंतवणुकीला अग्रक्रम दिला आहे. २०२०-२१ मध्ये एकूण सरकारची खर्चातील भांडवली खर्चाचा वाटा १८.७ टक्के होता. तो २०२५-२६ मध्ये वाढून २७.२ टक्क्यांवर पोहोचला आहे. रस्ते, रेल्वे, मेट्रो, बंदरे, विमानतळ, डिजिटल नेटवर्क आणि इतर पायाभूत सुविधांवरील गुंतवणूक दीर्घकालीन आर्थिक वाढ, रोजगारनिर्मिती आणि खासगी गुंतवणुकीला चालना देणारी ठरत आहे. २०२६-२७ च्या अर्थसंकल्पात सरकारने १७.१५ लाख कोटी रुपयांच्या भांडवली खर्चाचे उद्दिष्ट ठेवले आहे. हा आकडा राजकोषीय तुटीच्या अंदाजित १६.९६ लाख कोटी रुपयांपेक्षाही अधिक आहे. यातून सरकारचा भर महसुली खर्चापेक्षा दीर्घकालीन उत्पादक मालमत्ता निर्माण करण्यावर असल्याचे स्पष्ट होते. पायाभूत सुविधा मजबूत झाल्यास उद्योग, उत्पादन, रोजगार आणि कसकलन यांना चालना मिळते, असा सरकारचा विश्वास आहे. कोणत्याही देशासाठी कर्ज घेणे ही असामान्य गोष्ट नाही. अमेरिका, जपान, ब्रिटनसह बहुतांश मोठ्या अर्थव्यवस्था विकासासाठी मोठ्या प्रमाणावर कर्ज घेतात. मात्र, कर्जाचा वेग, त्यावरील व्याजाचा भार आणि त्याचा वापर या तीन बाबी निर्णायक ठरतात. सरकारचा दावा आहे की, भारताची अर्थव्यवस्था वेगाने वाढत आहे, कसकलन मजबूत आहे आणि कर्जाचा मोठा हिस्सा उत्पादक गुंतवणुकीसाठी वापरला जात आहे. त्यामुळे सध्याच्या परिस्थितीत कर्जाची पातळी नियंत्रणाबाहेर गेलेली नाही. तथापि, काही अर्थतज्जांचे मत वेगळे आहे. त्यांच्यानुसार, भविष्यात व्याजाचा खर्च याच वेगाने वाढत राहिला, तर सामाजिक कल्याणकारी योजना, आरोग्य, शिक्षण आणि इतर विकासात्मक खर्चावर दबाव निर्माण होऊ शकतो. त्यामुळे कर्जवाढीबरोबरच महसूल वाढ आणि वित्तीय शिस्त कायम ठेवणे तितकेच आवश्यक ठरेल. अर्थासाठीच एक मूलभूत तत्त्व मानले जाते की, कर्जाची रक्कम किती आहे यापेक्षा त्या कर्जाचा उपयोग कोणत्या प्रकारच्या खर्चासाठी केला जात आहे, हे अधिक महत्त्वाचे असते. जर कर्जाचा मोठा भाग पायाभूत सुविधा, औद्योगिक विकास, ऊर्जा, डिजिटल अर्थव्यवस्था, संरक्षण क्षमता किंवा उत्पादक मालमत्तांच्या निर्मितीसाठी वापरला गेला, तर त्यातून भविष्यात उत्पन्न, रोजगार आणि कसकलन वाढण्याची शक्यता निर्माण होते. उलट, महसुली खर्च भागवण्यासाठी किंवा केवळ जुन्या कर्जाची परतफेड करण्यासाठी सातत्याने नवीन कर्ज घ्यावे लागत असेल, तर ती परिस्थिती दीर्घकालीन दृष्टीने वित्तीय आरोग्यासाठी धोकादायक ठरू शकते. त्यामुळे कर्जाची गुणवत्ता आणि त्यातून निर्माण होणारा आर्थिक परतावा हेच कोणत्याही सरकारच्या वित्तीय व्यवस्थापनाचे खरे मोजमाप ठरते. सध्या जागतिक अर्थव्यवस्था उच्च व्याज दर, धू-राजकीय संघर्ष, पुरवठा सांखळीतील अडथळे आणि जागतिक व्यापारातील मंदी अशा अनेक आव्हानांना सामोरी जात आहे. अशा परिस्थितीत भारतासारख्या वेगाने विकसित होत असलेल्या अर्थव्यवस्थेला विकासाचा वेग कायम ठेवतानाच वित्तीय शिस्तही पाळावी लागणार आहे. जर आर्थिक वाढ अपेक्षेप्रमाणे झाली, कसकलन मजबूत राहिले आणि खासगी गुंतवणूक वाढत राहिली, तर वाढत्या कर्जाचा भार सहज पेलता येईल. मात्र, आर्थिक वाढीचा वेग मंदावला किंवा जागतिक संकटामुळे महसूल कमी झाला, तर वाढत्या व्याजाच्या खर्चामुळे सरकारी अर्थसंकल्पावर अतिरिक्त दबाव निर्माण होऊ शकतो. त्यामुळे आगामी काही वर्षे भारताच्या सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापनासाठी अत्यंत निर्णायक ठरणार आहेत.

दैनिक महावृत्त

शिंदेसाहेब, तुमचा गद्दारीचा डाग आम्ही पुराणार होतो, पण धोका दिलात

मनोज जरांगेंची एकनाथ शिंदेंवर पहिली टीका, बावनकुळेंवरही हल्ला

निशस्त्र बोध्दा/प्रतिनिधी	
जालना : मराठवाड्यात कुणबी जातीचे प्रमाणपत्र मिळवलेल्या चार मराठा महिला लोकप्रतिनिधींची जात वैधता जात पडताळणी समितीने रद्द केल्यानंतर राज्यातील राजकारण पुन्हा तापले आहे. बीड , परभणी आणि छत्रपती संभाजीनगर येथील लोकप्रतिनिधींची प्रमाणपत्रे अवैध ठरवल्यानंतर मराठा आरक्षण आणि कुणबी नोंदींचा मुद्दा पुन्हा ऐरणीवर आला आहे. या पाश्‍भूमीवर मनोज जरांगे पाटील यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे आणि भाजप मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांच्यावर गंभीर आरोप करत सरकारवर जोरदार हल्लाबोल केला. जरांगे म्हणाले की, राज्यात सरकारकडून नवीन रद्द रचण्यात आला आहे. प्रमाणपत्र त्यांनीच द्यायचे आणि त्यांनीच रद्द करायचे. हा कट देवेंद्र फडणवीस साहेब आणि एकनाथ शिंदे यांच्या मंत्र्यांकडून रचला जात आहे. एकनाथ शिंदे यांचे नाव मी तीन वर्षांत प्रथमच घेत आहे. सरकार मराठ्यांचे कसे वाटोळे करत आहे, हे मी सिद्ध करून दाखवणार आहे,” असा आरोप त्यांनी केला.	
त्यांनी पुढे दावा केला की, सरकारने जाणूनबुजून मराठा समाजाचे नुकसान करण्यासाठी नियोजनबद्ध भूमिका घेतली आहे. ’मी अनेक लोकप्रतिनिधींशी चर्चा केली. सरकारने कट रचून मराठ्यांचे पानिपत करण्याचा प्रयत्न केला आहे. २०२९ मध्ये तुम्ही आमच्या हातात असात. एवढा मोठा बदल घेऊ की, तुम्ही आयुष्यात पाहिला नसेल. कांड्यावर मोजण्याइतकेही युती सरकारचे लोक निवडून येणार नाहीत,” असा	

आकांक्षा चमोलानं लॉक अप २च्या एलिमिनेशननंतर गौरव खन्नासोबत घटस्फोट घेणार असल्याची केली पुष्टी

हैदराबाद : टीव्ही अभिनेत्री आकांक्षा चमोलानं तिचा पती आणि प्रसिद्ध अभिनेता गौरव खन्नापासून घटस्फोट घेण्याची घोषणा केल्यामुळं ती अनेक दिवसांपासून चर्चेत आहे. अभिनेत्रीनं लॉक अप सीझन २ या रिअॅलिटी शोदरम्यान हा खुलासा केला होता. या स्पर्धेत बराच काळ टिकून राहिल्यानंतर, ती अंतिम फेरीपूर्वीच स्पर्धेतून बाहेर पडली आहे. बाहेर पडल्यावर तिनं पती गौरव खन्नासोबतच्या घटस्फोटाबाबत आपली पहिली प्रतिक्रिया दिली. आकांक्षानं स्पष्ट केलं की, तिनं हे विधान टीआरपीसाठी केले नव्हते आणि ती खरोखरच घटस्फोटाची प्रक्रिया पूर्ण करत आहे. टीआरपीसाठी हे केले नाही जेव्हा तिला विचारण्यात आलं की लोक असा दावा करत आहेत की, तिनं केवळ शोचा टीआरपी वाढवण्यासाठी घटस्फोटाचा उल्लेख केला, तेव्हा

रंगरंगुल्या, सानसानुल्या गवतफुला रे गवतफुला..! रत्नागिरीतील सड्यांवर रानफुलांचा रंगोत्सव..

हिरवी नाजूक रेशिम पाती, दोन बाजूनी सळसळती नीळ नीळुली एक पाकळी, पराग पिवळे झगमगती कवचिथ्री इंदिरा संत यांच्या कवितेच्या या ओळी वाचताना डोळ्यांसमोर जो निसर्गाचा विलोभनीय कॅनव्हास उभा राहतो, तोच कॅनव्हास सध्या रत्नागिरी जिल्ह्यातील अनेक गावांमधील सड्यांवर प्रत्यक्षात अवतरला आहे. पावसाच्या अधून-मधून बरसणांय़ा सरी ओसरल्यावर, इथल्या तांबड्या मातीच्या सड्यांनी जणू हिरवा शालू नेसला आहे. त्यावर विलोभनीय रानफुलांची रंगीबेरंगी ‘वेलबुडी’ साकारली आहे. साताऱ्याचे ‘कास पठार’ आणि कोल्हापूरचे ‘मसाई पठार’ यांनी आजवर आपल्या रानफुलांच्या सौंदर्याने पर्यटकांना भुरळ घातली आहे. पण, आता रत्नागिरी परिसरातील सडेही ‘‘आम्ही देखील पाठीमागे नाही, येवा आमचो सौंदर्य न्याहाळा!’’ अशी प्रेमळ साद पर्यटकांना घालत आहेत. साडवली, जैतापूर, देवाचे गोठणे, नाटे अशा २० ते २२ हून अधिक सड्यांवर सध्या निसर्गाने विविध रंगांच्या रानफुलांची अक्षरशः उधळण केली आहे. या सड्यांवर सध्या दीपकाडी, कंदीलपुष्प, कुमुदिनी, रानहळद, विविध प्रकारच्या अमरी, चोहळा, पर्जवी



मैत्री करावी तर ठासून करावी. तुमचा गद्दारीचा डाग पुसायला आम्ही मराठे आहोत. आमच्यावर उद्भव ठाकरे बरे म्हणण्याची वेळ येऊ देऊ नका. संजय शिरसाट यांच्या बंगल्यात बैठका झाल्या आहेत. तुमचे न येणारे सीट आम्ही कानाकोपऱ्यात निवडून आणले आणि तुम्ही आमचा गेम करणार का? यांचा माज जिरवावा लागेल. लाड भाऊमुळे तुमच्याशी मिळते-जुळते करत होतो. मी बापाला मानत नाही, तर तुम्ही कोण? इथून पुढे मराठ्यांनी राजकारणात पडू नये. व्हॅलिडिटी मिळाल्याशिवाय निवडणुकीला उभे राहू नका. मराठ्यांचे नेते म्हणवणारे राणे, विखे, चव्हाण, शेलार आता का बोलत नाहीत? आता पवार साहेब म्हातारे झाले आहेत. अजितदादा आणि शिंदे साहेबांना म राठ्यांनी तुटून मतदान केले. उद्धव ठाकरे नेते म्हणावे लागतील. तुमचा गद्दारीचा डाग आम्ही पुसला. शिंदे साहेब, निवडणुकीला तुम च्याकडून पैसे घेतले असतील तर दाखवून द्या. भुमरे मामा, सहा नंबरला तुम्ही होतात निवडणुकीत. माझ्या

विलास कारखान्याला सर्वोत्कृष्ट पुरस्कार जाहीर झाल्याबद्दल जळकोट तालुका काँग्रेस व सेवा संस्थांकडून चेअरमन वैशालीताई देशमुख यांचा सत्कार

लातूर/प्रतिनिधी : वैशालीनगर, निवळी (लातूर) येथील विलास सहकारी साखर कारखान्यास डेक्कन शुगर टेक्नॉलॉजिस्ट असोसिएशन-इंडिया, पुणे यांच्या वतीने ‘‘सर्वोत्कृष्ट सहकारी साखर कारखाना - २०२६’’ हा मानाचा विशेष पुरस्कार जाहीर झाला आहे. या यशाबद्दल जळकोट तालुका काँग्रेस कमिटी, विविध सेवा सहकारी संस्थांचे चेअरमन आणि विविध गावांच्या सरपंचांच्या वतीने विलास सहकारी साखर कारखान्याच्या चेअरमन वैशाली विलासराव देशमुख यांची बाभळगाव येथील निवासस्थानी भेट घेऊन सत्कार करण्यात आला व सर्व संचालक मंडळाचे अभिनंदन करण्यात आले.

जळकोट तालुक्यातील लोकप्रतिनिधी व पदाधिकाऱ्यांची उपस्थिती याप्रसंगी बाभळगाव येथे भेट घेऊन सत्कार करणाऱ्या शिष्टमंडळात जळकोट तालुका काँग्रेस कमिटीचे तालुकाध्यक्ष मारोती पांडे, ज्येष्ठ नेते बाबुरावजी जाधव, जिल्हा परिषद सदस्य रमन अदावळे,

अतुल सावे आभाळ आल्यावर कुत्रे जसे करतात तसे करतो.

लाड भाऊंना सांगितलं होतं, तुमचे हे अतुल सावे वगैरे असे प्रकार करत आहेत. त्याच्या अगोदर शिरसाट साहेबांनी केलं होतं. तुमच्या बंगल्यात बैठक झाली, चूक करू नका म्हणून. त्यावेळेस शिरसाट म्हणाले होते, ‘‘चुकलो.’’ फडणवीस यांनी सांगितल्याशिवाय बावनकुळे काही करू शकत नाही. मला डॅमेज करण्याचा प्रयत्न होत आहे. मी सरकारला परबडत नाही, मला एकटं पाडायचं आहे. मी ना बाभळपचा होतो, ना काँग्रेसचा होतो, ना शिवसेनेचा होतो म्हणून, असे देखील मनोज जरांगे म्हणाले.

शिंदे साहेब, मी तुम्हाला उघडं पाडू शकतो. पंचवीस-तीस तुमचे आणि बावनकुळेमुळे फडणवीसांचे २५ आमदार घालवू शकतो. शिंदे साहेब, मराठ्यांचा घात करायचा नाही. बावनकुळे, शेलार आणि लाड यांच्याबाबत बोलताना ते म्हणाले, प्रसाद लाड काय करील? मरमर करत आहे. यांनी वाटोळं करायचं ठरवलं असेल तर ते काय करतील? विखे पाटील आणि प्रसाद लाड यांना मी तीन-चार वेळा सांगितलं आहे आणि आमच्या त्या उद्य सार्मत साहेबांनाही. मग फडणवीस यांचा डाव आहे, नाहीतर काय? त्यांना बावनकुळे ऐकत नाही का? फडणवीस साहेब, डोक्यातील हक्क काढा. आशिष शेलार यांना मी फक्त सांगितलं, हे असं होतंय म्हणून. ५० टक्क्यांवरील दोन टक्के रद्द करून दाखवायचं होतं, नाही का? ते रद्द. आमचा हैदराबाद गॅजेटचा जीआर बोगस आहे, तर १९९६ चादेखील बोगसच आहे.

विलास कारखान्याला सर्वोत्कृष्ट पुरस्कार जाहीर

झाल्याबद्दल जळकोट तालुका काँग्रेस व सेवा संस्थांकडून चेअरमन वैशालीताई देशमुख यांचा सत्कार

जळकोट पंचायत समितीचे सभापती संभाजी कोंसबे, अॅड.पांडे, उपसभापती माधव वाघमारे यांची प्रमुख उपस्थिती होती. तर तसेच धनराज दळवे, वैजनाथ चव्हाण, मंगेश हुडेकर, अल्पसंख्याक अध्यक्ष नूर पठाण, सहकार बोर्ड संचालक आनंद आगलावे, मच्छिंद्र केद्रे, विनायक केंद्रे, व्यंकट केंद्रे, मुजमील मुंडेकर, मंगारूळेचे चेअरमन धनराज पाटील, लाळी (खुर्द) चे चेअरमन पांडुरंग वाकळे, विराळचे चेअरमन बळीराम सोनटके, वाजरवाडीचे चेअरमन राम परीट, जगळपूरचे चेअरमन मोहन लोहकरे, चेराचे चेअरमन दिलीपराव माने, वडगावचे चेअरमन मारोती बडे, धामणीचे चेअरमन ज्ञानोबा मालुसुरे, गुत्तीचे चेअरमन माधव धुळे, पाणीदार प्रकल्पाध्यक्ष अशोकराव गुणुचे, सुल्लाळीचे चेअरमन प्रशांत बिरादार, मुखीम पठाण (मंगरूळ), राठोड यांच्यासह जळकोट तालुक्यातील काँग्रेस पदाधिकारी, विविध सेवा संस्थांचे चेअरमन, सरपंच व कार्यकर्ते मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

!गवतफुला रे गवतफुला..! रंगोत्सव..

वाढणारे आकर्षक तुरे, केना अशा कितीतरी रानफुलांनी बहर आणला आहे.

‘‘सह्याद्री संकल्प सोसायटी’चे कार्यकारी संचालक प्रतीक मोरे या सौंदर्याविषयी सांगताना म्हणतात, ‘‘साडवलीच्या सड्यावर एकदांडी () ही कंदवर्गीय वनस्पती सध्या फुलली आहे.या प्रजातीचा ‘देवखरेन्स’ हा एक नवा वाणही समोर आला आहे. पावसाळ्यातील एक-दोन महिने आपले मनमोहक रूप दाखवून या वनस्पती पुन्हा जमिनीत सुसावस्थेत जातात.’’

चोहळा ओहोळ्यांच्या कडेला वाढणारी ‘चोहळा ही आलेवर्गीय वनस्पती सध्या निसर्गाच्या कुशीत फुलली आहे. औषधी गुणधर्म असलेली ही वनस्पती आता दुर्मिळ आणि धोकाग्रस्त प्रजातींमध्ये मोडते.

गुलाबी कापरी कमळ जैतापूर, नाटे आणि धाऊलवल्ली अशा १० ते १२ गावांच्या परिसरातील सड्यांवर ‘कापरी कमळ’ पाहायला मिळते. डॉ. अरुण चांदोरे आणि डॉ. श्रीरंग यादव यांनी शोधून काढलेली ही वनस्पती अतिशय सुंदर आहे. तिला पाणतिळवण असेही म्हणतात. तिची नाजूक गुलाबी फुले वांझावर डोलताना पाहून त्या आकर्षक सौंदर्यात हरवायला होतं. ती डोलताना कापत असल्याचा भास होतो. एकाचवेळी ताटवे फूलल्याने संपूर्ण सडे

गुलाबी रंगात न्हाऊन निघाले आहेत. गुलाबी भुईचक्र वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. प्रताप नाइकवडे सांगतात, साडवली आणि आंबोलीच्या सड्यांवर () म्हणजेच ‘गुलाबी भुईचक्र’ ही वनस्पती आढळते. दीपकाडीच्या, आधी फूलणारी ही अतिशय सुंदर फुले, सड्यांवर जणू एक गुलाबी चादरच अंथरतात. तिला तिची एक वेगळी आणि स्वतंत्र ओळख आता प्राप्त झाली आहे.हे सौंदर्य केवळ पाहण्यासाठी नाही, तर जपण्यासाठीही आहे. याच उद्देशाने सह्याद्री संकल्प सोसायटीतर्फे गेली अनेक वर्षे ‘फुलोत्सव’ साजरा केला जात आहे. यातून विद्यार्थ्यांना या नैसर्गिक अधिवासाची आणि फुलांची शास्त्रीय माहिती दिली जाते. या सड्यांची आणि दुर्मिळ रानफुलांची जपणूक करणे ही आता आपल्या सर्वांचीच सामूहिक जबाबदारी बनली आहे.

निसर्गाचे हे अद्भुत आणि निखळ सौंदर्य डोळे भरून पाहताना, मनातील कोलाहल शांत होतो आणि मलाही वाटे लहान होऊन, तुझ्याहून ही लहान रे तुझ्या संगे सडा रहावे, विसरून शाळा, घर सारे ओठांवर सहजच या ओळी रेंगाळू लागतात..

प्रशांत कुसुम आनंदराव सातपुते
जिल्हा माहिती कार्यालय, रत्नागिरी



विविध वृत्त...

बीडीडीतील रहिवाशांना

दिलासा; ऑगस्टपासून दरमहा

३० हजार रुपये घरभाडे

मुंबई /प्रतिनिधी: वरळी, ना. म. जोशी मार्ग आणि नायगाव येथील बीडीडी चाळीतील रहिवाशांना अखेर राज्य सरकारने मोठा दिलासा दिला आहे. बीडीडीतील रहिवाशांच्या तात्पुरत्या स्थलांतरासाठी म्हाडाच्या मुंबई मंडळाकडून दरमहा २५ हजार रुपये घरभाडे दिले जात होते. मात्र, आता त्यात वाढ करण्यात आली असून रहिवाशांना दरमहा २५ हजार रुपयांपेवजी ३० हजार रुपये घरभाडे दिले जाणार आहे. ऑगस्टपासून नवीन घरभाडे लागू होणार असून, यासंबंधीचा शासन निर्णय गृहनिर्माण विभागाने प्रसिद्ध केला आहे.

म्हाडाच्या मुंबई मंडळाच्या माध्यमातून वरळी, ना. म. जोशी मार्ग आणि नायगाव येथील बीडीडी चाळींचा पुनर्विकास मार्गी लावला जात आहे. या पुनर्विकासाअंतर्गत १५ हजारांहून अधिक बीडीडीवासियांचे पुनर्वसन करून त्यांना ५०० चौ. फुटाची घरे दिली जाणार आहेत. त्यानुसार पहिल्या टप्प्यात पुनर्वसित इमारतींची कामे वेगाने सुरू असून, जसजसा इमारती पूर्ण होत आहेत, तसतसा घरांचा ताबा रहिवाशांना दिला जात आहे.

पुनर्विकासाच्या दुसऱ्या टप्प्यातील कामांना गती देण्यासाठी रहिवाशांचे तात्पुरते स्थलांतर करून इमारती रिकाम्या करणे आवश्यक आहे. मात्र, मुंबई मंडळाकडे सध्या रहिवाशांच्या स्थलांतरासाठी संक्रमण शिबिरांतील पुरेसे गाळे उपलब्ध नाहीत. सध्या मंडळाकडे केवळ २,५०० गाळे उपलब्ध असून ते अपुरे आहेत. त्याम ुळे इमारती रिकाम्या करून घेण्याचे मोठे आव्हान मंडळासमोर उभे राहिले होते. या समस्येवर तोडगा म्हणून रहिवाशांना घरभाड्याचा पर्याय उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. या निर्णयानुसार रहिवाशांना दरम हा २५ हजार रुपये घरभाडे दिले जात होते. वरळी, नायगाव परिसरात घरभाडे आवाक्याबाहेर वरळी, ना. म. जोशी मार्ग आणि नायगाव परिसरातील घरभाड्याच्या तुलनेत ही रक्कम अपुरी ठरत होती. २५ हजार रुपयांत भाड्याने घरे उपलब्ध होत नसल्याने रहिवाशांच्या अडचणी वाढल्या होत्या. त्यामुळे घरभाड्याच्या रकमेत वाढ करण्याची मागणी तिन्ही चाळीतील रहिवाशांकडून सातत्याने केली जात होती.रहिवाशांच्या मागणीनुसार मुंबई मंडळाने घरभाडे वाढविण्याचा प्रस्ताव काही म हिऱ्यांपूर्वी गृहनिर्माण विभागाकडे मान्यतेसाठी पाठविला होता. या प्रस्तावास गृहनिर्माण विभागाने मान्यता दिली आहे. या निर्णयानुसार आता रहिवाशांना दरमहा २५ हजार रुपयांपेवजी ३० हजार रुपये घरभाडे दिले जाणार आहे. राज्य सरकारच्या या निर्णयाचे ना. म. जोशी मार्ग बीडीडी पुनर्विकास समितीने स्वागत केले आहे.

हिंजवडीत एनएसजी आणि

अमेरिकन कमांडोंचे मॉकड्रिल;

सायरनने उडाली रवळबळ!

पिंपरी/प्रतिनिधी : हिंजवडी आयटी पार्कमध्ये भारतीय आणि अमेरिकेच्या विशेष सुरक्षा दलांचा संयुक्त सुरक्षा सराव पार पडला. अमेरिकेच्या १७ विशेष कमांडोंसह भारतीय नॅशनल सिक्युरिटी गार्डच्या (एनए-सजी) १०० हून अधिक ‘ब्लॅक कॅट’ कमांडोंनी या पाच तासांच्या मॉकड्रिलमध्ये सहभाग घेतला. जागतिक स्तरावरील आयटी हब म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या हिंजवडीच्या सुरक्षेचा आढावा घेण्यासाठी आयोजित केलेल्या या सरावात दहशतवादी हल्ला आणि संवेदनशील परिसर सुरक्षित करण्यासारख्या परिस्थितींचे प्रात्यक्षिक सादर करण्यात आले.

माण-हिंजवडी परिसरातील एका नामांकित आयटी कंपनीच्या आवारात सायरन वाजवत बुधवारी सायंकाळी विशेष सुरक्षा दलाचा ताफा दाखल झाला. अत्याधुनिक शस्त्रांनी सज्ज एनएसजीचे ‘ब्लॅक कॅट’ कमांडो आणि अमेरिकन विशेष कमांडो वाहनांतून उतरून नियोजित टिकाणी पोहोचले. सुरुवातीला प्रत्यक्ष कारवाई सुरू झाल्याचा समज झाल्याने परिसरात काही काळ गोंधळाचे वातावरण निर्माण झाले.

मात्र, हा पूर्वनियोजित सुरक्षा सराव असल्याचे स्पष्ट झाल्यानंतर कर्मचाऱ्यांनी सुटकेचा निःश्वास सोडला.

हिंजवडी आयटी पार्कमध्ये देश-विदेशातील नामांकित आयटी कंपन्यांची कार्यालये असून, हजारो भारतीय आणि परदेशी कर्मचारी येथे कार्यरत आहेत. त्यामुळे राष्ट्रीय सुरक्षेच्या दृष्टीने हा परिसर संवेदनशील मानला जातो. कोणत्याही आपत्कालीन परिस्थितीत सुरक्षा यंत्रणांचा प्रतिसाद, समन्वय आणि कार्यक्षमता तपासण्यासाठी अशा प्रकारचे मॉकड्रिल नियमितपणे आयोजित केले जातात.

अचानक झालेल्या या मोहिमेमुळे सुरुवातीला नागरिकांमध्ये उत्सुकता व आश्चर्य पाहायला मिळाले. मात्र, हे मॉकड्रिल असल्याचे स्पष्ट झाल्यानंतर सर्वांनी सुटकेचा निःश्वास सोडला. अचानक दहशतवादी हल्ला झाल्यास त्यास प्रतिकार करण्यासाठी काय कार्यपद्धती अवलंबविण्यात यावी. कशा प्रकारे कार्यवाही करावी, फस्ट रिस्पॉन्डर कोण असणार, आऊटडर कार्टन कोणी व कशापद्धतीने करावे, इतरत्र कॉर्डन कसे करावे, वाहतूक नियंत्रण कसे करावे, बॉम्ब शोधक व नाशक पथकाची कारवाई, दहशतवाद विरोधी पथकाची कारवाईबाबत मार्गदर्शन करण्यात आले.

५ हजारात व्हायचा पोरीचा सौदा,

पनवेलच्या लॉजवर देहविक्री रॅकेटचा

पर्दाफाश, २ तरुणींची सुटका

पनवेल/प्रतिनिधी : पनवेल तालुक्यातील महाम गांलगत असलेल्या एका लॉजमध्ये पर्यटकांच्या ना-वाखाली अनैतिक देहविक्रीचा काळा धंदा सुरू होता. आरोपी मोबाईलवर महिलांचे फोटो दाखवून ग्राहकांकडून हजारो रुपये उकळत होते. मात्र, नवी मुंबई गुन्हे शाखेच्या अनैतिक मानवी वाहतूक प्रतिबंधक कक्षाने सापळा रचून या रॅकेटचा पर्दाफाश झाला. पोलिसांनी बनावट ग्राहक पाठवून ही कारवाई केली. या प्रकरणी लॉज मॅनेजर, वेंटर आणि दलालाला पोलिसांनी अटक केली आहे.

नवी मुंबई गुन्हे शाखेच्या अनैतिक मानवी वाहतूक प्रतिबंधक कक्षाला एक गोपनीय माहिती मिळाली होती. पनवेलमधील शिरडोण येथील 'हॉटेल क्रांतीवीर लॉजिंग

गडचिरोलीतील पूल उद्धव ठाकरे मुख्यमंत्री असतानाच बांधला गेला

भाजपा प्रदेश मुख्य प्रवक्ते नवनाथ बन यांनी डागली तोफ

मुंबई : राष्ट्रवादी शरद पवार गटाचे

काठावर पास झालेले आमदार रोहित पवार यांनी काल गडचिरोलीत एक पूल कोसळल्याबद्दल ट्रिट करून आरोप केले आहेत. मात्र महाविकास आघाडी सरकारच्या काळात त्या पुलाच्या बांधकामाचा करारनामा २०२० मध्ये झाला, तेव्हा उद्धव ठाकरे मुख्यमंत्री होते. रोहित पवार, तुम्ही महाविकास आघाडी सरकारमध्ये सहभागी होतात. २०२२ मध्ये पुलाचे पूर्ण बांधकाम करण्यात आले. या काळात उद्धव ठाकरे मुख्यमंत्री होते, रोहित पवार सरकारचे घटक होते, आमदार हो-ते. रोहित पवार यांनी दलालांचे, कंत्राटदारांचे सरकार म्हणून टीका केली. मात्र महाविकास आघाडीच्या काळात गडचिरोलीचा पूल बांधण्यात आल्याने या पुलाच्या बांधकामात उद्धव ठाकरे यांनी किती टक्केवारी

घेतली याचे उत्तर द्यायला पाहिजे, अशा शब्दात भाजपा प्रदेश मुख्य प्रवक्ते नवनाथ बन यांनी गुरुवारी तोफ डागली. भाजपा प्रदेश कार्यालयातील पत्रकार परिषदेत ते बोलत होते.

विधिमंडळ पक्ष आणि राजकीय पक्ष यात कोण श्रेष्ठ, हा प्रश्नच नाही. मूळ शिवसेना ही वंदनीय बाळासाहेब ठाकरे यांच्या विचारांची होती. उद्धव ठाकरे यांनी केवळ विधिमंडळ पक्षावर बोलण्याऐवजी ‘माझ्या तमाम हिंदू बांधवांनो, भगिनींनो’ हे म्हणायचे का सोडून दिले यावर आधी बोलावे. काँग्रेसच्या मांडीला मांडी लावून बसणार नाही. तशी वेळ आली तर माझे दुकान बंद करेन, हे बाळासाहेब ठाकरे यांचे विचार सोडून उद्धव ठाकरे आणि संजय राऊत काँग्रेसच्या मांडीला मांडी लावून बसले. मूळ शिवसेनेची अशी वैचारिक पडझड झाल्याने

शिवसेना ही एकनाथ शिंदे यांच्या नेतृत्वात पुढे मार्गक्रमण करत आहे. न्यायालयात काय निकाल लागायचा तो लागेल, पण एकनाथ शिंदे यांच्या नेतृत्वातील शिवसेनाच खरी असल्याचे महाराष्ट्रातील जनतेने स्पष्ट केले आहे, अशा शब्दात संजय राऊत यांचा समाचार घेतला.

संजय राऊतांसारखे वायफळ बडबड करण्यापेक्षा गप्प बसलेले कधीही चांगले, या शब्दात अमृताजी फडणवीस यांनी अतिशय व्यवस्थित घेतलेला समाचार योग्य असल्याचे सांगून श्री. बन म्हणाले, संजय राऊत, तुमच्या वायफळ बडबडीला लोक कंटाळलेले आहेत. तुम्ही उबाठा गट संपवण्यासाठी राहुल गांधींकडून किती कमिशनखोरी केली, हे एकदा महाराष्ट्राला सांगा. तुम्ही ज्या पद्धतीने शिवीगाळ करता, अश्लील भाषेत

भाजपा नाही या पक्षात शिंदेंची शिवसेना होणार विलीन? संजय राऊतांनी थेट नाव घेतलं

मुंबई/प्रतिनिधी:सर्वोच्चन्यायालयाने शिवसेना हा पक्ष आणि धनुष्यबाण या पक्षचिन्हासंदर्भात बुधवारापासून आज सकाळी पत्रकारांशी संवाद साधताना उद्धव ठाकरेंच्या शिवसेनेचे खासदार तथा पक्षप्रवक्ते संजय राऊत यांनी शिंदेंच्या शिवसेनेमध्ये चलबिचल

केलाय. भारतीय जनता पार्टीसोबतच विलिनिकरणासाठी शिंदे सेनेकडे अजून एक पर्याय असल्याचा दावा राऊतांकडून करण्यात आला आहे.

लोकशाहीवर दुरोगामी परिणाम मूळ पक्ष फुटलेला नसल्याने शिवसेना पक्ष आणि चिन्ह आमच्याकडे राहील अशी बाजू आम्ही मांडली. आपल्यापुढे ऐतिहासिक खटला सुरू असल्याचं आणि या निर्णयाचा लोकशाहीवर दुरोगामी परिणाम होईल याची जाणीव कोर्टाला असल्याचं काल मला जाणवलं. त्याम राऊत यांनी शिंदेंच्या शिवसेनेकडून विलिनिकरणासाठी दोन पर्यायांची चाचपणी केली जात असल्याचाही दावा

ज्येष्ठ साहित्यिक श्रीनिवास कुलकर्णी यांचे निधन

पुणे/प्रतिनिधी : डोह, सोन्याचा पिंपळ आणि कोरडी भिक्षा यांसारख्या साहित्यकृतींना वाचकांच्या मनात घर करून राहिलेले ज्येष्ठ साहित्यिक श्रीनिवास विनायक कुलकर्णी (वय ९१) यांचे गुरुवारी दुपारी वृद्धापकाळाने निधन झाले. त्यांच्यामागे पत्नी, दोन मुलगे, सुना आणि नातवंडे असा परिवार आहे. फेब्रुवारीमध्ये खुब्याचे हाड मोडल्याच्या त्रासातून ते बरे झाले होते. पण, त्यानंतर त्यांची प्रकृती क्षीण होत गेली. गुरुवारी दुपारी दोनच्या सुमारास निवासस्थानी त्यांची प्राणज्योत मात्तवली. कराड येथे सायंकाळी त्यांच्या पार्थिवावर अंत्यसंस्कार करण्यात येणार आहेत. 'डोह', 'सोन्याचा पिंपळ', 'पाण्याचे पंख' आणि 'कोरडी भिक्षा' यांसारख्या साहित्यकृतींतून ललित लेखनाची 'मौज' अनुभवताना वाचकांना समृद्ध करण्याचे काम श्रीनिवास विनायक कुलकर्णी यांनी केले.

अर्धशतकाहून अधिककाळ साहित्यसेवा करणारे व्रतस्थ लेखक काळाच्या पडद्याआड गेले आहेत.. श्रीनिवास कुलकर्णी यांचे लेखन म हाराष्ट्रापुरतेच मर्यादित न राहता धारवाड आणि कोलकतापर्यंत पोहोचले असून त्यांच्या साहित्याचा इंग्रजी अनुवाद झाला आहे.

सांगली जिल्ह्यातील औदुंबर या गावी जन्म झालेल्या श्रीनिवास यांचे प्राथमिक शिक्षण औदुंबरमध्येच झाले, तर सातवीपर्यंतचे शिक्षण अंकलखोप येथे झाले. त्यापुढील शिक्षण सांगलीच्या



'अनाथ विद्यार्थी आश्रम' या संस्थेत राहून पूर्ण केले. त्यांचे आजोबा व वडील दोघेही चित्रकार होते. या दोघांच्या सान्निध्यात होणारे कलेचे संस्कार आणि औदुंबरच्या परिसराच्या वातावरणाचा परिणाम यांमधून श्रीनिवास कुलकर्णी यांचे संस्कारशील, संवेदनक्षम मन तयार झाले. शिक्षण संपल्यावर प्रथम दोन वर्षे साइन बोर्ड पेंटिंगचा व्यवसाय व नंतर ओगळेवाडी येथील काचकाराख्यात हिशेब खात्यात नोकरी. त्यानंतर 'मौज' या नियतकालिकाच्या संपादन विभागात त्यांनी काम केले. कवितेवर आत्यंतिक प्रेम असलेल्या श्रीनिवास कुलकर्णी यांची पहिली कविता मराठी चौथीत असताना पां. ना. मिसाळ यांच्या 'बालसन्मित्र' मध्ये प्रसिद्ध झाली होती. पहिली गोष्ट का. रा. पालवणकरांच्या 'खेळगडी'च्या शेवटच्या बाललेखांकात प्रसिद्ध झाली. 'बालकवींच्या प्रतिभेने कविता न लिहिता गद्य लिहिले असते तर ते लेखन श्रीनिवास कुलकर्णी यांचेच झाले असते', अशा शब्दांत मंगेश पाडगावकर यांनी कुलकर्णी यांच्या लेखनाचे मोल उलगडले. 'म नातल्या उन्हात' हा त्यांचा ललित लेख

मुंबई/प्रतिनिधी : बॉलिवूड अभिनेता राजपाल यादव याच्या अडचणी थांबण्याचं नावच घेईनात. चेक बाउन्स प्रकरणात आता राजपाल यादव याच्या प्रॉपर्टीचा लिलाव होणार आहे. १० जुलै रोजी चेक बाउन्स प्रकरणात दिल्ली उच्च न्यायालयानं त्यांना दोषी ठरवून कारावासाची शिक्षा सुनावलेली. अशातच आता अभिनेत्याला मोठा धक्का बसला असून प्रॉपर्टीचा लिलाव केला जाणार आहे. तशी नोटीसही अभिनेत्याला देण्यात आलीय.

१६ कोटी रुपयांचं कर्ज न फेडल्याम ुळे 'सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया'कडून राजपाल यादव यांच्या दोन मालमत्तांचा लिलाव केला जाणार आहे. ज्या म ालमत्तांचा लिलाव होणार आहे, त्या बँकेकडून कर्ज घेताना अभिनेत्यानं गहाण ठेवलेल्या. आता या दोन्ही मालमत्तांचा ताबा बँकेनं घेतला असून त्यांचा लिलाव



९ सप्टेंबर रोजी होणार आहे.

राजपाल यादव यांच्या ज्या दोन मालमत्तांचा लिलाव केला जातोय, त्यापैकी एक शाहजहांपूरमधील 'कचहरी रोड'वर आहे, तर दुसरी वांद्रे आणि वांद्रे-कुर्ला कॉम्प्लेक्स परिसरात आहे. राजपाल यादव यांनी आपली पत्नी

राधा यादव आणि आई गोदावरी यांच्या नावावर सेंट्रल बँकेच्या मुंबई शाखेकडून १६.६१ कोटी रुपयांचं कर्ज घेतलं होतं, पण कर्ज वेळेवर परत करण्यात ते अपयशी ठरले. दोन वर्षांपूर्वी बँकेनं यासंदर्भात एक नोटीस लावली होती आणि त्यानंतर कर्ज परतफेडीबाबत चर्चा



लोकांवर टीका करता, हे महाराष्ट्र पाहत आहे. तुमच्यामुळे लोकशाही हाचली असती तर तुमच्या पक्षाची ही वेळ आली नसती. लोकशाहीमध्ये जनतेने तुम्हाला तुमची जागा दाखवली आहे.

उबाठा गट काँग्रेसमध्ये विलीन करण्याची संजय राऊतांची इच्छा

राज्यातील शिक्षक, शिक्षकेतर

कर्मचाऱ्यांना दिलासा, न्यायालयाच्या

आदेशानंतर शिक्षण विभागाचा मोठा निर्णय!

पुणे/प्रतिनिधी : राज्यातील

खासगी अनुदानित प्राथमिक, माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शाळा, अध्यापक विद्यालये, विद्यानिकेतनांतील शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या वैयक्तिक मान्यता प्रकरणांमध्ये अधिकाऱ्यांकडून होणाऱ्या च्लिंबाला आता चाप लागण्याची चिन्हे आहेत. वैयक्तिक मान्यता प्रकरणांच्या मान्यता प्रक्रियेतील प्रत्येक टप्प्यासाठी आता शिक्षण विभागाने १५ दिवसांची कालमर्यादा घालून दिली असून, त्यानुसारच अधिकाऱ्यांना प्रकरणे हाताळावी लागणार आहेत.

मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात वैयक्तिक म ान्यतांबाबत याचिका दाखल करण्यात आली होती. याचिकेप्रकरणी शिक्षकांच्या वैयक्तिक मान्यता, बदल्या, पदोन्नती आणि शालार्थ पुरवठा देऊन त्यांचे हसणे, खेळ-पेणा, बागडणे हे लेखकाच्या नजरेतून गिेताना आपल्या सभोवतालच्या लहान मुलांच्या जगाशी त्यांचे नाते जुळलेले दिसते. 'कोरडी भिक्षा' या संग्रहातील व्यक्तिचित्रांच्या चित्रणातून पुन्हा वेगळे अनुभव वाचकांसमोर उलगडतात.

त्यांच्या सर्व लेखनाला चित्रद-र्शी शब्दकलेची जोड लाभली आहे.

चित्रकलेच्या संस्कारातून येण-री दृश्यमयता, निसर्गाच्या सूक्ष्म निरीक्षणांमधून वर्णनात येणारा बारकावा आणि अनुभवाचा तळ गाठणारी पारद-र्शी लेखनशैली यांमुळे कुलकर्णी यांच्या लेखांमधील आशय एक वेगळीच उंची गाठतो. ललित लेखनाला एक वेगळेच परिमाण देऊन हे लेखन समृद्ध करणारा लेखक म्हणून श्रीनिवास विनायक कुलकर्णी यांचे नाव निश्चितच अग्रक्रमाने घ्यावे लागेल.

अशा सारस्वताला महाराष्ट्र फाउंडेशनच्या वतीने यापूर्वी साहित्य पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले होते. राज्य सरकारच्या 'विंदा करंदीकर जीवनगौरव पुरस्कारा'ने कुलकर्णी यांच्या शिर्षरेवात मानाचा तुरा खोवला गेला होता.

एकनाथजी शिंदे यांची शिवसेना ही बाळासाहेब ठाकरे यांची हिंदुत्वासाठी लढणारी शिवसेना असल्याने ती अन्य पक्षात विलीन होण्याचा प्रश्न येत नाही, असे निश्चून सांगत श्री. बन पुढे म्हणाले, आता उरलासुरला उबाठा गट काँग्रेसमध्ये विलीन करायचा का समाजवादी पार्टीत, याचीच चर्चा मातोश्रीवर सुरू आहे. राहुल गांधींची इच्छा आहे की संजय राऊत यांच्यासह उबाठा गटाने काँग्रेसमध्ये विलीन व्हावे. तर आदित्य ठाकरे आणि उद्धव ठाकरे यांची आपला पक्ष समाजवादी पार्टीत विलीन करण्याची इच्छा आहे. त्यामुळे आता उद्धव ठाकरे समाजवादी पार्टीत उबाठा गट विलीन करतात की, संजय राऊत यांच्या सांगण्यावरून काँग्रेसमध्ये, याची वाट महाराष्ट्र पाहतोय.

झालेली.

मीडिया रिपोर्टनुसार, हे प्रकरण २०१२ मधील 'अता पता लापता' सिनेमांशी संबंधित आहे, ज्याचं दिग्दर्शन खुद्द राजपाल यादव यांनीच केलं होतं. या सिनेमासाठी 'सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया'कडून कर्ज घेण्यात आलं होतं. हा सिनेमा बॉक्स ऑफिसवर दणकून आपटला आणि अभिनेत्याला कर्जाची परतफेड करता आली नाही. कालांतरानं त्यावर व्याज वाढत गेलं आणि आता एकूण थकीत रकमेचा आकडा १६ कोटी रुपयांच्याही पुढे गेला आहे.प्रॉपर्टीच्या लिलावावर राजपाल यादव यांची कोणतीही प्रतिक्रिया समोर आलेली नाही. तर, त्याचा मोठा भाऊ श्रीपाल यादव यांनी सांगितलंय की, कर्जाचं प्रकरण खूप जुनं आहे आणि बँकेसोबत सेटलमेंटची चर्चा सुरू आहे.

२०१० मध्ये राजपाल यादव

यांनी त्यांच्या निर्मितीतील 'अता पता लापता' या सिनेमासाठी सुमारे ५ कोटी रुपयांचं कर्ज घेतलं होतं. मात्र सिनेमा बॉक्स ऑफिसवर अपयशी ठरल्यानंतर ते कर्जाची वेळेेत परतफेड करू शकले नाहीत. त्यानंतर दिलेले अनेक चेक बाऊन्स झाल्यानं त्यांच्याविरोधात न्यायालयीन लढाई सुरू झाली. यापूर्वीही या प्रकरणात राजपाल यादव यांना तुरुंगवास भोगावा लागला होता.

त्यानंतर त्यांनी अनेक वेळा थकबाकी फेडण्याचं आश्वासन दिलेलं. मात्र ती आश्वासनं पूर्ण न झाल्यानं अखेर दिल्ली उच्च न्यायालयानं दोषसिद्धी कायम ठेवत तीन महिन्यांच्या कारावासाचा निर्णय कायम ठेवला आहे. अशातच अजूनही राजपाल यादव यांनी पूर्ण कर्जाची परतफेड न केल्यानं आता त्यांच्या प्रॉपर्टीचा लिलाव केला जाणार आहे.

चिंचोली माळी येथील विविध समस्यावर वारंवार पाठपुरावा करून देखील कार्यवाही होत नाही-विठ्ठल झाडे
१५ ऑगस्ट रोजी आत्मदहन करण्याचा प्रशासनाला इशारा!



केज/प्रतिनिधी : केज तालुक्यातील चिंचोली माळी येथील विविध समस्यावर वारंवार पाठपुरावा करून देखील कोणतीही कारवाई करण्यात आलेली नाही.जर प्रशासनाने१५ ऑगस्ट २०२६ रोजीच्या अगोदर मागणी केलेल्या प्रमाणे कामे मार्गी लावली नाहीत. तर १५ऑगस्ट स्वातंत्र्य दिनाच्या दिवशी चिंचोली माळी गावात किंवा केज तहसील कार्यालयाच्या परिसरात अन्यथा कोठेही आत्मदहन करणार आहे. असा इशारा विठ्ठल विनायक झाडे यांनी लेखी निवेदनाद्वारे केज तहसीलदार यांना दिला आहे.

याबाबतची सविस्तर माहिती अशी की, केज तालुक्यातील चिंचोली माळी येथे तीन ते चार वर्षांपासून प्राथमिक आरोग्य केंद्राची नवीन इमारत बांधकाम पूर्ण तयार असून त्यामध्ये जिल्हा परिषद बांधकाम विभागकडून अनियमिता झाली असल्यामुळे संबंधित इमारत ही आरोग्य विभागकडे वापरासाठी हस्तांतरित करण्यात आलेली नाही. त्याचबरोबर जुनी इमारत पूर्णपणे मोडकळीस आल्यामुळे रुग्णांची प्रचंड गैरसोय होत आहे. त्या संदर्भाने विठ्ठल झाडे यांनी दिनांक एप्रिल २०२६ रोजी जिल्हाधिकारी बॉड यांना रेसर निवेदन दिलेले आहे परंतु आज रोजी पर्यंत सदरील नवीन इमारत ही हस्तांतरित करण्यात आलेली नाही. तसेच चिंचोली माळी येथील राज्य रस्ता मार्ग क्रमांक ६४ ते लाखा या कामाचे कार्यरम आदेश दिनांक १५/१०/२०२४ रोजी झालेला आहे. परंतु हे काम अत्यंत संथ गतीने सुरू आहे. त्यामुळे राज्य महामार्ग क्रमांक ६४ ते संत नामदेव महाराज मंदिरापर्यंत रस्तेची अत्यंत बिकट अवस्था झालेली आहे. सध्या पावसाळ्यामुळे या रस्त्यावरून अनेक वय वृद्ध नागरिक व शाळेत जाणारे विद्यार्थी हे या रस्त्यावरून पाय घसरून पडून त्यांना दुखापत झालेली आहे. विठ्ठल झाडे यांनी संबंधित गुतेदार व संबंधित अधिकाऱ्यांशी मागील वर्षांपासून वारंवार एवढा रस्ता तात्काळ दुरुस्त करून द्या अशी विनंती करून मागणी लावून धरली असता अद्यापही संबंधित अधिकारी व गुतेदारांनी काम पूर्ण केले नाही. या रस्त्यावरून विद्यार्थी नागरिकांना जाता येता येत नाही. संबंधितांना सदर काम करण्यासाठी विनंती केली परंतु अद्याप पर्यंत काहीही काम केलेलं नाही याउलट मागील वर्षी गुतेदारांनी टाकलेली खडी ही सरपंच पती यांनी उचलून नेहली आहे. येत्या १२ ऑगस्ट २०२६ पर्यंत प्राथमिक आरोग्य केंद्राची नवीन इमारत व राज्य मार्ग क्रमांक ६४ ते संत नामदेव महाराज मंदिरापर्यंतच्या रस्त्याचे काम पूर्ण न झाल्यास दिनांक १५ ऑगस्ट रोजी स्वातंत्र्य दिनी विठ्ठल झाडे हे चिंचोली माळी गावात किंवा केज तहसील कार्यालय परिसरात अथवा इतर कोठेही आत्मदहन करणार आहेत. अशा आशयाचे लेखी निवेदन तहसीलदार केज यांना त्यांनी दिले आहे.

शिवश्री व्हिजन केअर सेंटरचा शुभारंभ उत्साहात; समाजसेवेच्या नव्या पर्वाला प्रारंभ

लातूर : शिवश्री फाउंडेशन, लातूर संचलित दृष्टी रक्षा प्रकल्प अंतर्गत शिवश्री व्हिजन केअर सेंटर या महत्वाकांक्षी उपक्रमाचा शुभारंभ सोमवारी उत्साहपूर्ण वातावरणात संपन्न झाला. समाजातील प्रत्येक गरजू व्यक्तीला दर्जेदार नेत्रसेवा उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने सुरू करण्यात आलेल्या या उपक्रमाचे सर्व स्तरांतून स्वागत होत आहे .

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी राष्ट्रवादी काँग्रेसचे प्रदेश सरचिटणीस बबन (आबा) भोसले हे तर प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. तसेच प्रमुख उपस्थिती म्हणून जिल्हा परिषदेचे आरोग्य सभापती ज्ञानेश्वर बिराजदार, काँग्रेस चे माजी जिल्हाध्यक्ष श्रीशैल उतंगे, सुधीर पितदा, शंअमर पाटील, बाळाजी गोटे, वेताळेश्वर बाबगे, विलास उफाडे यांच्यासह विविध राजकीय, सामाजिक, शैक्षणिक व वैद्यकीय क्षेत्रातील मान्यवर उपस्थित होते. यावेळी उपस्थित मान्यवरांनी आपल्या मनोगतात शिवश्री फाउंडेशनने समाजहितासाठी हाती घेतलेला हा उपक्रम अत्यंत कौतुकास्पद असून, भविष्यात हजारो गरजू नागरिकांच्या जीवनात प्रकाश निर्माण करणारा ठरेल, असा विश्वास व्यक्त केला. समाजातील शेवटच्या घटकापर्यंत नेत्रसेवा पोहोचविण्याच्या कार्यासाठी फाउंडेशनला शुभेच्छा देत सर्वांनी पुढील वाटचालीसाठी मनःपूर्वक शुभेच्छा दिल्या. प्रारंभी फाउंडेशनचे अध्यक्ष उल्हास डोलारे यांनी प्रास्ताविक केले.यावेळी उपस्थित मान्यवरांचे पुष्पगुळ देऊन स्वागत करण्यात आले. कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी उपाध्यक्ष अविनाश टेळे पाटील,कृष्णा पवार, गौरीशंकर माकणे, शैलेश कुमदाळे, किरण कुलकर्णी, अमोल सागर यांच्यासह फाउंडेशनच्या सर्व संचालक मंडळानी परिश्रम घेतले.

सेवा हीच खरी ईश्वरसेवा असून गरजूंच्या डोळ्यांतील प्रकाश जपण्याचे कार्य हे सर्वात मोठे सामाजिक योगदान आहे. शिवश्री फाउंडेशनने आरोग्य, शिक्षण आणि समाजसेवा या क्षेत्रात सातत्याने केलेल्या कार्याचेही उपस्थित मान्यवरांचे कौतुक केले. कार्यक्रमाच्या शेवटी उपस्थित मान्यवरांचे आभार मानण्यात आले. यावेळी अनेकांचे डोळे तपासून त्यांना मोफत चष्म्याचे वाटप करण्यात आले.गरजूंच्या डोळ्यांत प्रकाश फुलविण्याचा संकल्प अधिक जोमाने पुढे नेऊ, असा निर्धार व्यक्त करत कार्यक्रमाची सांगता झाली.

औसा ग्रामीण रुग्णालयाचा ‘कमाल’ पराक्रम; गुंतागुंतीची जुळ्या बाळांची नॉर्मल प्रसूती यशस्वी

डॉक्टर-परिचारिकांच्या जिद्दीला यश; औशात जुळ्या बाळांचा सुरक्षित जन्म, आईसह दोघेही सुखरूप

औसा/प्रतिनिधी : मर्यादित सुविधा असतानाही उत्कृष्ट वैद्यकीय सेवा देत औसा येथील ग्रामीण रुग्णालयाने पुन्हा एकदा आपली कार्यक्षमता सिद्ध केली आहे. अत्यंत गुंतागुंतीच्या जुळ्या गर्भधारणेची प्रसूती शस्त्रक्रिया न करता सामान्य पद्धतीने यशस्वीरीत्या पार पाडण्यात वैद्यकीय अधिकारी आणि परिचारिका यांच्या पथकाला यश आले. आईसह दोन्ही नवजात बाळांची प्रकृती उत्तम असून या कामगिरीबद्दल सर्व स्तरांतून ग्रामीण रुग्णालयाच्या वैद्यकीय पथकाचे कौतुक होत आहे.

तस्लिम माजीद शेख (वय २७) या महिलेला गुरुवारी (दि. ६ ऑगस्ट) दुपारी १२.१० वाजता प्रसूतीसाठी औसा ग्रामीण रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. प्राथमिक तपासणीदरम्यान संबंधित



महिला जुळ्या गर्भाची आई असल्याचे तसेच प्रसूती अत्यंत गुंतागुंतीची असल्याचे वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या निदर्शनास आले. परिस्थितीची गंभीरता लक्षात घेऊन रुग्णाच्या नातेवाईकांना संपूर्ण माहिती देण्यात आली. त्यांची संमती घेतल्यानंतर रुग्णालयातील

अनुभवी वैद्यकीय पथकाने सामान्य प्रसूती करण्याचा निर्णय घेतला. यानंतर डॉक्टर आणि अधिपरिचारिका यांनी समन्वय, संयम आणि कौशल्याच्या बळावर ही आव्हानात्मक प्रसूती यशस्वीरीत्या पूर्ण केली. प्रसूतीनंतर दोन गोंडस मुलांचा

जन्म झाला. दोन्ही नवजात अर्भकांचे वजन प्रत्येकी दोन किलो असून आई आणि दोन्ही बाळांची प्रकृती उत्तम असल्याची माहिती डॉक्टरांनी दिली. तिघांच्याही जीविताला कोणताही धोका नसल्याने कुटुंबीयांनी सुटकेचा निःश्वास सोडला. यशस्वी उपचाराबद्दल त्यांनी संपूर्ण वैद्यकीय पथकाचे आभार मानले.

या यशस्वी प्रसूतीसाठी वैद्यकीय अधीक्षक डॉ. सुनिता पाटील यांचे मार्गदर्शन लाभले. प्रभारी परिसेविका श्रीमती अर्चना सगर, श्रीमती चांदणी मोरे, श्रीमती हमीदा राठोडे यांच्यासह कर्तव्यावरील डॉ. सायली कापसे, अधिपरिचारिका श्रीमती कावेरी भोसले आणि श्रीमती योगेश्वरी जाधव यांनी अथक परिश्रम घेत ही गुंतागुंतीची प्रसूती सामान्य पद्धतीने यशस्वी केली.

रुग्णालयातील एनसीडी विभागाचे श्री. अतुल कांबळे यांनी या यशस्वी कार्याची माहिती देत संपूर्ण वैद्यकीय अधिकारी व कर्मचाऱ्यांचे अभिनंदन केले. यावेळी वैद्यकीय अधीक्षक डॉ. सुनिता पाटील यांनी भविष्यात ग्रामीण रुग्णालयाचे १०० खाटांच्या रुग्णालयात रूपांतर झाल्यानंतरही याच सेवाभावी वृत्तीने, तितक्याच जिद्दीने आणि गुणवत्तापूर्ण आरोग्य सेवा देण्यासाठी सर्व अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनी सज्ज राहावे, असे आवाहन केले.

मर्यादित साधनसामग्रीतही अशा प्रकारची गुंतागुंतीची प्रसूती यशस्वीरीत्या पार पडल्याने औसा ग्रामीण रुग्णालयाच्या वैद्यकीय सेवेला नवी ओळख मिळाली असून परिसरातून डॉक्टर व कर्मचाऱ्यांवर अभिनंदनाचा वर्षाव होत आहे.

श्रीकिशन सोमाणी विद्यालयाचे २० विद्यार्थी शिष्यवृत्ती परीक्षेच्या गुणवत्ता यादीत झळकले



लातूर/प्रतिनिधी : येथील अभिनव मानव विकास संस्थाद्वारा संचलित श्रीकिशन सोमाणी विद्यालयाच्या एकूण २० विद्यार्थ्यांनी महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेच्या वतीने घेण्यात आलेल्या प्राथमिक व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती परीक्षेच्या गुणवत्ता यादीत झळकले आहेत.

इयत्ता चौथी (प्राथमिक)च्या विद्यार्थ्यांसाठी घेण्यात आलेल्या या परीक्षेत एकूण तेरा विद्यार्थ्यांनी गुणवत्ता यादीत स्थान मिळवले आहे. यशस्वी विद्यार्थ्यांत कु. गीता विष्णू जगळपुरे (२५६), कु. अक्षरा संभाजी वाळके (२४४),आदर्श महेश जगळपुरे (२३६), प्रथमेश शंकर सुडे (२३६),

कु. पद्मश्री परमेश्वर पाटील (२३०), कु. अनन्या संतोष मरे (२२२), कु. श्रेया रत्नेश्वर सिंघन (२१२), तेजस वैजनाथ उकरडे (२०४), कु.ईश्वरी संगमेश्वर चौधरी (१९८) , शिवांश संतोष कदम१९६), कु. श्रेया परमेश्वर मुळे (१९४), कु. ऋतिका शाहूराज भोसले (१९२) व कु. अक्षता भीमाशंकर गोडमपल्ले (१९०) यांचा समावेश आहे. इयत्ता सातवी (उच्च प्राथमिक) च्या गुणवत्ता यादीत झळकलेल्या यशस्वी विद्यार्थ्यांत माऊली महेश जगळपुरे (२६४), पिंयुष प्रवीण पोलावार (२००),कु.अनुष्का मुकेश सोनवणे (२००), कु.अनन्या नवनाथ सिंगापूरे (२००), विराट अरुण आकडे (

२०२), हर्षवर्धन हनमंत बिदादा (१९८) व श्री संतोष केंद्रे (१९०) यांचा समावेश आहे.

श्रीकिशन सोमाणी विद्यालयाच्या एकूण २० विद्यार्थ्यांनी प्राथमिक व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती परीक्षेत संपादन केलेल्या या नेत्रदीपक यशाबद्दल संस्थेचे अध्यक्ष डॉ. चेतन सारडा, सचिव कमलकिशोर अग्रवाल, शालेय समितीचे अध्यक्ष अतुल देऊळगावकर, कोषाध्यक्ष जयेश बजाज, मुख्याध्यापक रमाकांत स्वामी, पर्यवेक्षक गिरीश कुलकर्णी, सुनीता जाधव, राहुल पांचाळ यांसह सर्व शिक्षक - शिक्षिका - शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी गुणवंत विद्यार्थ्यांचे अभिनंदन केले आहे.

१ लाखांहून अधिक अमराठी चालकांनी गिरवले व्यवहारिक मराठीचे धडे – मंत्री प्रताप सरनाईक

मुंबई । प्रतिनिधी : महाराष्ट्रात रोजगार करायचा असेल, तर मराठीशी नाळ जोडलीच पाहिजे. ही सक्तीची नव्हे, तर आपुलकीची भाषा आहे. प्रवाशांशी दोन प्रेमाचे शब्द मराठीत बोलणारा प्रत्येक चालक हा महाराष्ट्राच्या संस्कृतीचा सन्मान करणारा दूत ठरतो,” अशा भावनिक शब्दांत परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांनी ‘हिंदुहृदयश्ट बाळासाहेब ठाकरे मराठी शिकवणी अभियानाला’ मिळालेल्या उत्स्फूर्त प्रतिसादाबद्दल समाधान व्यक्त केले. या अभियानाअंतर्गत राज्यभरातील १ लाखांहून अधिक अमराठी व्यावसायिक प्रवासी वाहन चालकांनी व्यवहारिक मराठीचे धडे यशस्वीरीत्या पूर्ण केले असून, उर्वरित चालकांनीही १५ ऑगस्टपूर्वी या संधीचा लाभ घेऊन मराठी शिकावे, असे आवाहन त्यांनी केले.

या अभियानाच्या आढावा बैठकीस परिवहन आयुक्त राजेश नावेंकर, ज्येष्ठ साहित्यिक प्रदीप ढवळ, मुंबई मराठी साहित्य संघ तसेच कोकण मराठी साहित्य परिषदेचे प्रतिनिधी उपस्थित होते. मंत्री सरनाईक म्हणाले, ”मराठी ही केवळ संवादाची भाषा नसून महाराष्ट्राच्या अस्मितेचा आणि संस्कृतीचा आत्मा आहे. येथे उपजीविका करणाऱ्या प्रत्येकाने मराठीचा सन्मान करावा, हा आमचा प्रामाणिक आग्रह आहे.

विलास कारखान्याला सर्वोत्कृष्ट सहकारी साखर कारखाना पुरस्कार जाहीर झाल्याबद्दल, चेअरमन वैशाली विलासराव देशमुख यांचा सत्कार पंचायत समिती सभापती, उपसभापती व पदाधिकाऱ्यांकडून सर्व संचालकांचे अभिनंदन

लातूर/प्रतिनिधी : सहकार आणि साखर उद्योगात आपल्या उत्कृष्ट कामगिरीचा ठसा उमटवणाऱ्या वैशालीनगर, निवळी (लातूर) येथील विलास सहकारी साखर कारखान्यास डेक्कन शुगर टेक्नॉलॉजिस्ट असोसिएशन- इंडिया, पुणे यांच्या वतीने ‘‘सर्वोत्कृष्ट सहकारी साखर कारखाना – २०२६’’ हा मानाचा विशेष पुरस्कार जाहीर झाला आहे. या दैदिप्यमान यशाबद्दल पंचायत समितीच्या लोकप्रतिनिधींनी विलास सहकारी साखर कारखान्याच्या चेअरमन वैशाली विलासराव देशमुख यांची बाभळगाव निवासस्थानी भेट घेऊन त्यांचा सत्कार केला व सर्व संचालक मंडळाचे अभिनंदन केले.

या सत्कार प्रसंगी पंचायत समितीचे सभापती श्रीकांत बैले, उपसभापती महेश



चव्हाण आणि सदस्य गुरुनाथ गवळी, सौ. तनुजा चव्हाण, सौ. शिवा उफाडे, सौ. पूजा जाधव, सौ. प्रियावा शिंदे, सत्यनारायण पाटील, श्रीकांत बैले, विलास उफाडे, बाळासाहेब कदम, सौ.

दिपाली कराड, अंशकित गायकवाड, अमोल देडे, सौ. सुनंदा स्वामी, सौ. पूजा ढगे, गणेश ढगे, अनिल कराड, जनक गायकवाड सर, भास्कर शिंदे, नितीन जाधव, बापूसाहेब चव्हाण, नामदेव

उफाडे यांच्यासह विविध पदाधिकारी व कार्यकर्ते मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. लोकनेते विलासराव देशमुख यांच्या प्रेरणेतून उभा राहिलेला विलास कारखाना सहकार महर्षी, माजी मंत्री

दिलीपराव देशमुख यांच्या कुशल नियोजनानुसार तसेच माजी मंत्री, आमदार अमित विलासराव देशमुख, लातूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे चेअरमन धिरज विलासराव देशमुख आणि कारखान्याच्या चेअरमन वैशाली विलासराव देशमुख यांच्या सक्षम मार्गदर्शनाखाली कारखान्याला आजपर्यंत सहकार आणि साखर उद्योगाशी निगडित राज्य व राष्ट्रीय पातळीवरील तब्बल ३८ पुरस्कार मिळाले असून, या पुरस्काराने त्यात आणखी एका मानाच्या शिरपेचाची भर पडली आहे.

यावेळी चेअरमन वैशाली विलासराव देशमुख यांनी पंचायत समितीच्या पदाधिकाऱ्यांनी केलेल्या सत्कारा बद्दल सर्व लोकप्रतिनिधींचे मनापासून आभार मानले.

हे पत्रक मालक, प्रकाशक, अशोक नामदेवराव हनवते यांचे कशीता मुद्रक घोगे नरसिंह पांडूरंग यांनी मॅजिक पब्लीकेशन, शॉप नं. १०, मनपा शॉपींग कॉम्प्लेक्स, गांधी चौक, लातूर - ४१३५१२ येथे छापून कार्यालय द्रोपत माय निवास, खडक हनुमान मंदिर, मिलिंद नगर, लातूर ता. जि. लातूर ४१३५१२ येथे प्रकाशित केले.